

Vergaderjaar 1991–1992

22 520

Aanpassing van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Stb. 1984, 269) aan de Derde richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven, van 14 mei 1990 (PbEg L 129)

Nr. 7

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 15 juni 1992

Het doet mij genoegen te kunnen constateren dat de vaste Commissie voor Justitie over het voorstel van wet terstond een verslag heeft uitgebracht. De gestelde vragen en gemaakte opmerkingen beantwoord ik gaarne als volgt.

De leden van de CDA-fractie wezen er op, dat de Hoge Raad met betrekking tot artikel 25 van de WAM heeft beslist dat, alvorens men een beroep kan doen op het Waarborgfonds, de schuld van de veroorzaker van het desbetreffende verkeersongeluk vast dient te staan. Deze leden vroegen zich af of dit standpunt van de Hoge Raad wel te rijmen valt met de negende overweging (artikel 3) van de richtlijn welke bepaalt dat het Waarborgfonds de uitkering van de vergoeding niet afhankelijk mag stellen van de voorwaarde dat het slachtoffer op enigerlei wijze aantoonde dat degene die aansprakelijk is niet kan of niet wil betalen. In dit kader vroegen de leden van de CDA-fractie zich dan ook af of het niet beter ware de wet in die zin te wijzigen dat er sprake dient te zijn van schuld bij de veroorzaker van het verkeersongeval alvorens de benadeelde zich tot het Waarborgfonds mag wenden.

Ik merk hierover op dat door de leden van de CDA-fractie hier kennelijk is bedoeld op het arrest van de Hoge Raad van 22 juni 1979, N.J.1980, nr. 21, waarin werd beslist dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor de door een motorrijtuig veroorzaakte schade niet bestaat wanneer niet komt vast te staan dat iemand ter zake van de aanrijding die de schade heeft veroorzaakt schuld treft. Ik constateer vervolgens dat artikel 25, eerste lid, van de WAM nu en straks bepaalt dat de benadeelde eerst dan een beroep op het Waarborgfonds kan doen wanneer er een burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor de door een motorrijtuig veroorzaakte schade bestaat. Artikel 26, vijfde lid, van de WAM schrijft voor dat het Waarborgfonds slechts aansprakelijk is, indien de benadeelde aantoonde dat hij alle bekende als zodanig aansprakelijke personen tot betaling heeft aangemaand. Met andere woorden, juist omdat burgerrechtelijke aansprakelijkheid ook straks moet vaststaan, wil het Waarborgfonds de schade moeten vergoeden, kan de precisering die de Hoge Raad daarvan

geeft – iemand, zij het dat zijn identiteit niet kan worden vastgesteld, moet ter zake van de aanrijding die de schade heeft veroorzaakt, schuld treffen – gehandhaafd blijven. Het is niet nodig die precisering in de wettekst op te nemen. Met de implementatie van de richtlijn houdt zij ook geen verband; daarvoor was het alleen nodig de slotzinsnede van artikel 26, vijfde lid, te schrappen. Kortom: nu en straks moet aansprakelijkheid (voor verkeersschade) vaststaan; wat alleen niet meer mag, is vergoeding van de schade afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de benadeelde op enigerlei wijze aantoonbaar dat de aansprakelijke persoon niet kan of niet wil betalen.

Voorts stelden de leden van de CDA-fractie de vraag of artikel 4 van de richtlijn wel op de juiste wijze is geïmplementeerd en of het niet de duidelijkheid ten goede zou komen indien toepassing van de Schaderegeling Schuldeloze Derde in de wet zou worden vastgelegd.

Ik ben van oordeel dat de tekst van artikel 25, vierde lid, voldoende duidelijk is omdat de benadeelde hiermee precies weet waar hij aan toe is, namelijk dat de eerst aangesprokene de schade dient te vergoeden. Het is voor de benadeelde minder van belang te weten op welke wijze vervolgens een eventuele rekening plaats vindt tussen de desbetreffende verzekeraar en het Waarborgfonds.

De leden van de PvdA-fractie merkten terecht op dat, nu het «aanwijzen van een gebied» gezien de veranderde omstandigheden in de Bondsrepubliek Duitsland niet meer nodig is, ook de derde volzin van artikel 3, derde lid, alsmede de desbetreffende zinsnede in artikel 25, tweede lid, van de WAM dienen te vervallen. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om artikel 1 (definitie van «verzekeraar») op dezelfde wijze aan te passen. Een en ander is in de hierbij gevoegde nota van wijziging opgenomen (zie Enig Artikel, nieuw onderdeel A, onderdelen B punt 4 en D, punt 1).

Het heeft de leden van de PvdA-fractie bevreemd, dat, nu in de aanhef van het wetsvoorstel verwezen wordt naar het Staatsblad 1984, 269, onder D, punt c, wordt voorgesteld het cijfer «3» te wijzigen in «2», terwijl er bij artikel 4 van de WAM slechts sprake zou zijn van twee leden. Hierover merk ik op dat nadien, en wel bij wet van 28 oktober 1987, Stb. 500, tot aanpassing van de WAM (Stb. 1984, 269) aan de Tweede richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen, artikel 4 is uitgebreid met een derde lid. Bij dezelfde wet is artikel 25 eveneens uitgebreid met een derde lid.

Tevens stelden de leden van de PvdA-fractie de vraag of het in de bedoeling ligt dat het tweede lid van artikel 4, dat het uitsluiten van schade, voortvloeiend uit deelname aan snelheidsritten en wedstrijden e.d. regelt, vervalt.

Het antwoord hierop luidt ontkennend; bedoeld is te laten vervallen het tweede lid van artikel 4 zoals dit is vastgesteld bij bovenvermelde wet van 28 oktober 1987. Het lid dat de uitsluiting van schadevergoeding in verband met snelheidsritten e.d. regelt werd bij deze wet vernummerd van «2» in «3». Voorheen konden de echtgenoten van de in het eerste lid van artikel 4 vermelde personen, alsmede hun bloed- en aanverwanten in de rechte lijn die bij hen inwonen en door hen worden onderhouden, voor zover zij ter zake van deze schade recht hebben op een vergoeding krachtens een andere verzekering of op uitkeringen of verstrekkingen uit anderen hoofde, van het recht op uitkering voor schade aan de persoon toegebracht, worden uitgesloten. Thans moet de verzekering de aansprakelijkheid voor schade toegebracht aan elke inzittende, met uitzondering van de bestuurder, dekken. Het tweede lid van het huidige artikel 4 dient derhalve te vervallen. Voor de goede orde merk ik op dat deze bepaling niet ziet op nabestaanden van de bestuurder.

Tenslotte merkten de leden van de PvdA-fractie op dat de voorgestelde wijziging in het derde lid van artikel 26, te weten de wijziging van

«tweede lid» in «derde lid», hen gezien de tekst zoals deze is neergelegd in Stb. 1984, 269, als overbodig voorkwam. Voor mijn antwoord op dit punt moge ik verwijzen naar hetgeen ik hierboven over artikel 4 heb opgemerkt. De verwijzing naar een wet, met vermelding van het Staatsbladnummer, geschiedt doordat de laatste volledige tekstplaatsing wordt vermeld. Zo'n wet kan nadien, zoals ook in het onderhavige geval, weer gewijzigd zijn.

De leden van de VVD-fractie vroegen zich af of de Schaderegeling Schuldeloze Derde uiteengezet kan worden tegen de achtergrond van een verkeersongeval waarbij behalve de verzekeringnemer twee buitenlandse gekentekende motorrijtuigen zijn betrokken wier verzekeraar van de wettelijke aansprakelijkheid voor motorvoertuigen in dienstverrichting werkzaam is vanuit de Lid-staat van vestiging.

Ik merk hierover op dat de buitenlandse verzekeraar die hier te lande diensten verricht gebonden is aan het bepaalde in de WAM. Dit betekent dat, indien een dergelijke verzekeraar als eerste door de benadeelde wordt aangesproken, deze tot vergoeding van de schade dient over te gaan. Of er vervolgens een verrekening plaatsvindt à la de Schaderegeling Schuldeloze Derde is afhankelijk van de vraag of de desbetreffende verzekeraar zich heeft onderworpen aan die regeling. In dit kader zijn geen problemen te verwachten en mocht dit onverhoopt toch het geval zijn, dan kan via de samenwerkingsprocedure die bestaat tussen verzekeringstoezichthouders in de EEG, een bevredigende oplossing worden gevonden.

In antwoord op de vraag van de leden van de VVD-fractie welke verschillen in de omvang van de door de verplichte wettelijke aansprakelijkheidsverzekering verstrekte dekking na implementatie van de onderhavige richtlijn bestaan, kan ik mededelen dat de Tweede Richtlijn hierin een zekere mate van harmonisatie tot stand heeft gebracht doordat een minimum-verzekerd bedrag wordt voorgeschreven, te weten 350 000 Ecu voor lichamelijk letsel per slachtoffer en voor materiële schade 100 000 Ecu ongeacht het aantal slachtoffers. Ook is mogelijk, en hiervoor heeft Nederland destijds gekozen, dat zowel voor lichamelijk letsel en materiële schade tezamen een uniform bedrag van toepassing is, ongeacht het aantal slachtoffers en de aard van de schade. Een aantal landen echter heeft – overigens niet in verband met de implementatie van bedoelde Tweede Richtlijn – een hoger of zelfs een ongelimiteerd verzekerd bedrag in de nationale wetgeving vastgelegd; dit laatste is het geval in Groot-Brittannië (voor letselschade) en in België en Luxemburg (voor letsel- en zaakschade).

Op de vraag van de leden van de VVD-fractie, welke stappen de Nederlandse regering denkt te gaan nemen, zulks in het licht van artikel 8c van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, jegens de Lid-Staten die op 31 december 1992 hun nationale wetgeving niet hebben aangepast aan de onderhavige richtlijn, ten gevolge waarvan, naar deze leden veronderstelden, de Nederlandse motorrijtuigassuradeuren, internationaal gezien, in een nadeliger concurrentiepositie zouden kunnen komen te verkeren, antwoord ik dat een dergelijke maatregel van de ene Lid-Staat jegens een andere Lid-Staat, niet als gebruikelijk wordt beschouwd. Het is veeleer aan de Europese Commissie om hierop toe te zien en zonodig actie te nemen. De Commissie laat zulks ook niet na te doen.

Tot slot merk ik op dat in de nota van wijziging behalve de drie inhoudelijke wijzigingen die hierboven zijn gemeld, enige technische veranderingen zijn opgenomen die beogen de wijzigingen van elk artikel van de WAM telkens in één onderdeel samen te brengen.

De Staatssecretaris van Justitie,
A. Kosto.